

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DRUGA NEDJELJA KROZ GODINU

ISUS UČINI PRVO
ZNAMENJE U KANI
GALILEJSKOJ

SIJEČANJ

Ned 19. DRUGA NEDJELJA KROZ
GODINU

Pon. 20. Fabijan i Sebastijan
 Uto. 21. Agneza; Janja; Neža
 Sri. 22. Vinko đakon i muč.; Vinka
 Čet. 23. Emerencijana, Milka; Vjera
 Pet. 24. Franjo Saleški; Bogoslav
 Sub. 25. **Obraćenje sv. Pavla apostola**

Naslovnica

Slika preuzeta s: <https://www.smp.org>

MEDITACIJA

Bog nas ne želi bez nas samih 3

SLUŽBA RIJEČI

DRUGA NEDJELJA KROZ
GODINU

ČITANJA

Isus učini prvo znamenje
u Kani Galilejskoj. 4

HOMILIJA

Bog u svijetu 8

PRIČA

Koliko košta čudo? 9

KATEHEZA

Vjera - uvjet za čudo i plod znamenja 10

Zašto je Isus prvo čudo
učinio upravo na svadbi? 12

Karizme 14

Mali vjeronaučni leksikon 17

SPOMENDAN

Obraćenje svetoga Pavla 18

PRIČA

Koliko košta čudo? 19

NAŠI POKOJNI 20

mihael

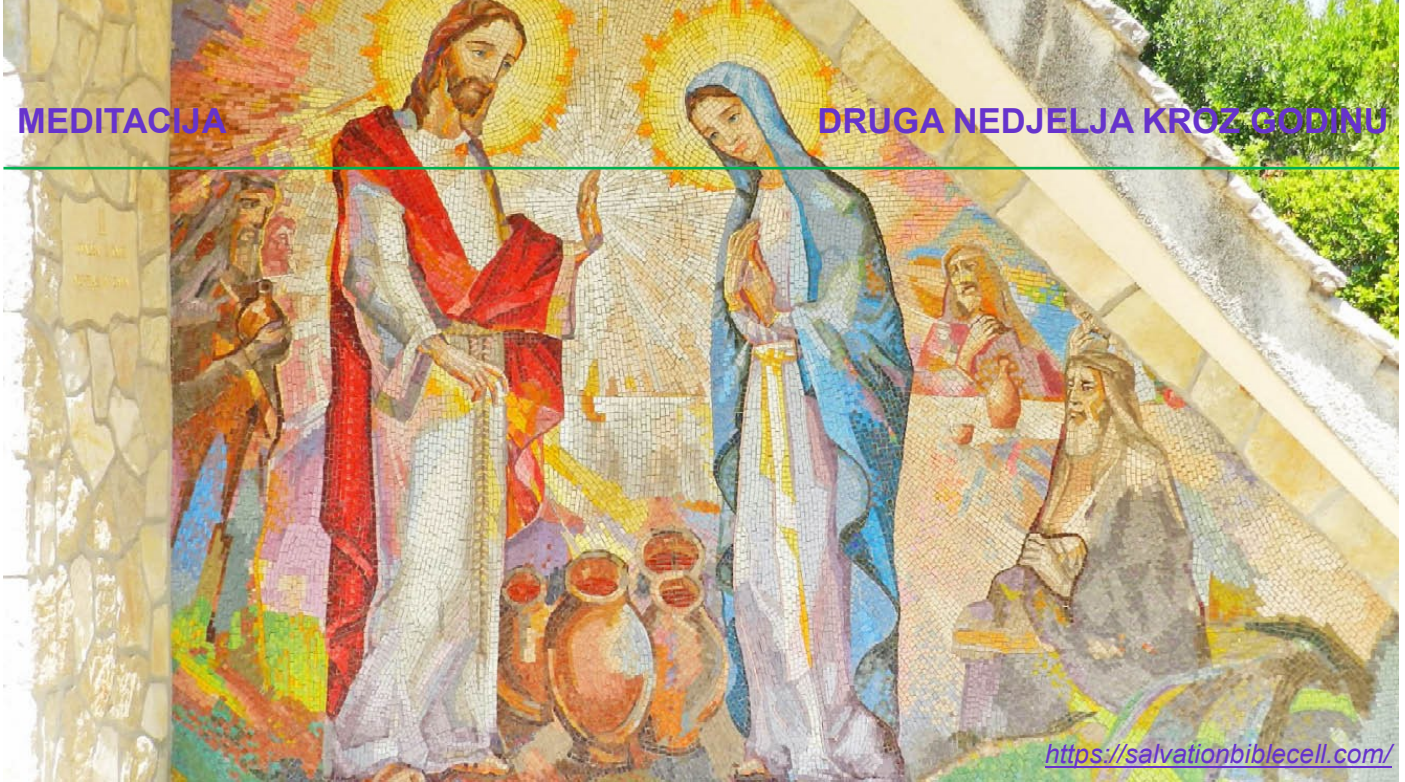
3/2025.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandžela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XIX. (2025.), broj 3 (632); druga nedjelja kroz godinu, 19. siječnja 2025.

Kontakt:

vlač. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

Bog nas ne želi bez nas samih

Posljednjih tjedana slavili smo čudesan događaj Božje dosjetljive, nježne, suosjećajne ljubavi. Divili smo se malome Djetetu, u njemu prepoznavali Božjega Sina - Riječ Božju koju nam je Otac darovao da nam ispriča sve o sebi i da mu mi napokon povjerujemo. Ivanovo evanđelje koje nas danas vodi u Kanu Galilejsku stavlja pred nas prvo znamenje koje Isus čini da učvrsti našu vjeru. I mnoga druga znamenja zapisao je Ivan da vjerujemo da je Isus Sin Božji i da vjerujući imamo život u imenu njegovu (usp. Iv 21,30-31).

Pitanje vjere koja vodi istinskom životu neraskidivo je vezano uz Isusovo uskrsnuće. Zato nas početak današnjeg evanđelja podsjeća na temelj naše vjere - *treći dan: Trećega dana bijaše svadba u Kani Galilejskoj.* (Iv 2,1). I ne samo na temelj, već i na naš cilj: slika svadbe svjedoči da Bog svakog od nas zove za svoj stol, na gozbu koju on sâm za nas priprema. Koje li neopisive radosti i nemjerljivog dara - biti pozvan i sjesti za stol u zajedništvu Presvetog Trojstva!

Znamo da se na svadbu ili neko slavlje ne ide bez dara. Što ćemo Bogu odnijeti? Što pripremiti? Što mu je potrebno? Što bi Bog želio? Možda bismo bez puno razmišljanja rekli: *Pa dovoljna je vjera!* No, ne zaboravimo uz vjeru donijeti i kamenu posudu svoga života. Kakvi god da jesmo, Bog nas ne želi bez nas samih. Uvjerava nas u to i čudo u Kani: *A bijaše ondje Židovima za čišćenje šest kamenih posuda od po dvije do tri mjere. Kaže Isus poslužiteljima: „Napunite posude vodom!“ I napune ih do vrha.* (Iv 2,6-7).

Isus je potom pretvorio vodu u vino. U kamenim i starim posudama dogodilo se nešto novo. Usudimo se povjerovati da Bog može i želi naše ustajale živote preobraziti svojom novošću. Trgnimo se i potrudimo učiniti samo prvi korak, napuniti posude do vrha vodom. Isus će učiniti ostalo. Ali učinimo i mi onoliko koliko je do nas. Učinimo ono malo, a Bog će od toga učiniti puno. Pa trećeg je dana od našeg propadljivog tijela učinio nepropadljivo, smrtno tijelo ovio je u besmrtno, prolaznom životu darovao je vječni, u naše strahove unio svjetlo nade, našu grešnost oprao je svojom krvlju kojom nam i dalje utajažuje životnu žed po Euharistiji, gozbi svoje ljubavi.

Nahranimo i očistimo svoje kamene posude i danas na toj gozbi te u pričesnoj pjesmi uskliknimo: Mi smo upoznali ljubav koju Bog ima u nama i povjerovali joj!

Prvo čitanje: Iz 62, 1-5

Radovat će se ženik nevjesti.

Čitanje knjige proroka Izaije

Sionu za ljubav neću šutjeti,
Jeruzalema radi neću mirovati
dok pravda njegova ne zasine ko svjetlost
i spasenje njegovo ne plane ko zublja.
I puci će tvoju vidjeti pravednost
i tvoju slavu svi kraljevi;
prozvat će te novim imenom
što će ga odrediti usta Gospodnja.
U Gospodnjoj ćeš ruci biti kruna divna
i kraljevski vijenac na dlanu Boga svog.
Neće te više zvati Ostavljenom
ni zemlju tvoju Opustošenom,
nego će te zvati Moja milina,
a zemlju tvoju Udata
jer ti si milje Gospodnje
i zemlja će tvoja biti udata.
Jer kao što se mladić ženi djevicom,
tvoj će se graditelj tobom oženiti;
i kao što se ženik raduje nevjesti,
tvoj će se Bog tebi radovati.

Riječ Gospodnja

Treći dio Izaijine knjige (pogl. 56-66) djelo je jednog ili više nepoznatih autora iz vremena poslije babilonskog sužanjstva (538. - 450. pr. Kr.).

Nakon početnog oduševljenja, povratnici se suočavaju s različitim teškoćama na socijalnom (nesuglasice povratnika iz ropstva i onih koji nisu bili u ropstvu, kao i s dijasporom) i religijskom području (religijski sinkretizam, teškoće u vođenu zajednice...). U proroštvima se govori o ponovnoj uspostavi božanskih institucija koje više nisu u opasnosti od vanjskih neprijatelja nego od nevjernosti naroda.

Obnova Jeruzalema, koji označava cijeli narod, opisana je kao svadba. Promjenom ženskih imena, uobičajenih u židovskom narodu, prorok gradi metaforu o zarukama Boga i obnovljenog naroda. Promjena imena znači promjenu čitave osobe. Ostavljanje nevjernosti zbog koje su bili kažnjeni ropstvom i uspostava vjernih odnosa s Bogom.

Otpjevni psalam: Ps 96,1-3.7.8a.9-10a.c

Navješćujte svim narodima čudesa Gospodnja!

Pjevajte Gospodinu pjesmu novu!

Pjevaj Gospodinu, sva zemljo!

Pjevajte Gospodinu,

hvalite ime njegovo!

*****

Navješćujte iz dana u dan spasenje njegovo,

kazujte poganima njegovu slavu,

svim narodima čudesa njegova!

*****

Dajte Gospodinu, narodna plemena,

dajte Gospodinu slavu i silu!

Dajte Gospodinu slavu imena njegova!

*****

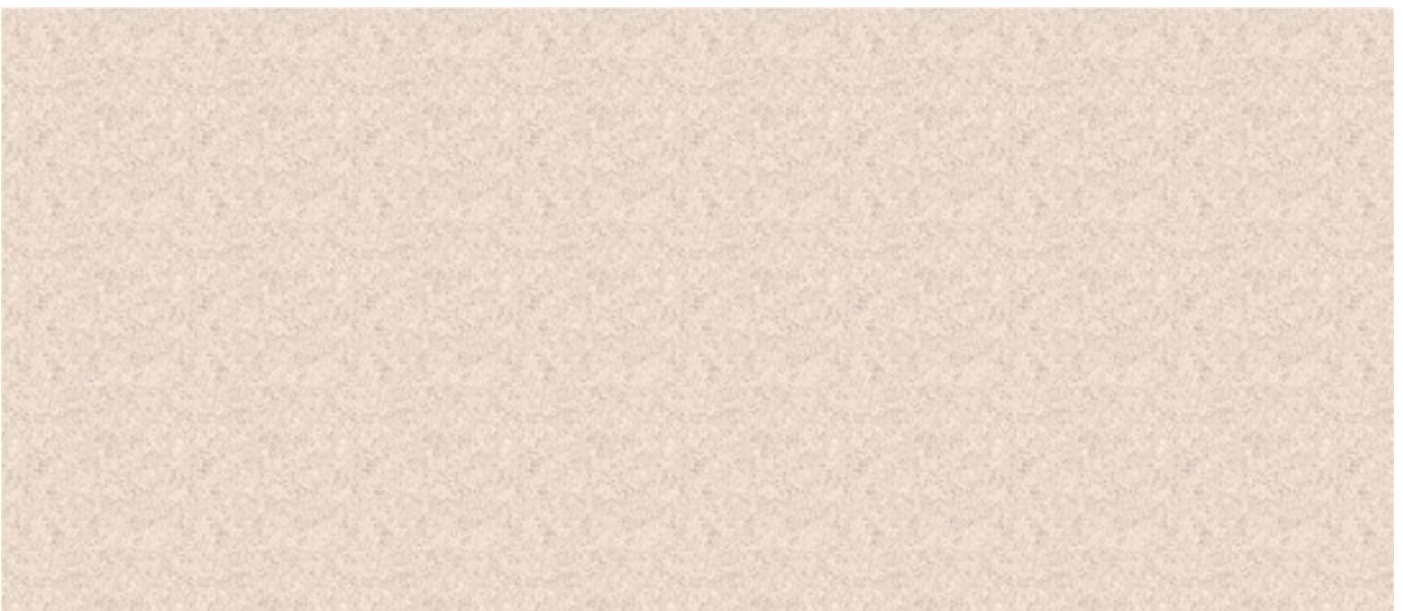
Poklonite se Gospodinu u sjaju svetosti njegove!

Strepi pred njim, sva zemljo!

Nek se govori među poganima: „Gospodin kraljuje!“ -

Narodima pravedno upravlja.

*****

Drugo čitanje: 1 Kor 12, 4-11

Jedan te isti Duh dijeli svakome napose kako hoće.

Čitanje Prve poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima

Braćo:

Različiti su dari, a isti Duh;
i različite službe, a isti Gospodin;
i različita djelovanja, a isti Bog
koji čini sve u svima.

A svakomu se daje očitovanje Duha na korist.
Doista, jednomu se po Duhu daje riječ mudrosti,
drugomu riječ spoznanja po tom istom Duhu;
drugomu vjera u tom istom Duhu,
drugomu dari liječenja u tom jednom Duhu;
drugomu čudotvorstva,
drugomu prorokovanje,
drugomu razlučivanje duhova,
drugomu različiti jezici,
drugomu tumačenje jezika.

A sve to djeluje jedan te isti Duh
dijeleći svakomu napose kako hoće.

Riječ Gospodnja

Korintska kršćanska zajednica, Pavlu je jedna od dražih. U njoj se, na svojim putovanjima, prvi put zadržao godinu i pol (Dj 18, 11), a drugi put na svom trećem misijskom putovanju ostao je u Korintu tri mjeseca (Dj 20, 3).

Prvu poslanicu Korinćanima napisao je u Efezu oko 54. godine. Poslanica sadrži odgovore koje su mu postavili predstavnici korintske zajednice.

Poslanicu možemo podijeliti na više dijelova. U ovoj liturgijskoj godini čitamo poglavlja dio u kojem se govori o darovima Duha Svetoga i o uskrsnuću 12-15.

U poglavljima 12-14, Pavao odgovara na upite karizmama, darovima Duha Svetoga.

Govor o karizmama, Pavao stavlja u kontekst reda na vjerskim sastancima. Glavni kriterij u prepoznavanje darova Duha Svetoga je korist koju pojedini dar donosi zajednici. Ako služi na izgradnju, to je dar Duha Svetoga.

Evandjelje: Iv 2, 1-12

Isus učini prvo znamenje u Kani Galilejskoj.

Čitanje svetog Evandjelja po Ivanu

U ono vrijeme:

Bijaše svadba u Kani Galilejskoj. Bila ondje Isusova majka. Na svadbu bijaše pozvan i Isus i njegovi učenici. Kad ponesta vina, Isusu će njegova majka: „Vina nemaju.“ Kaže joj Isus: „Ženo, što ja imam s tobom? Još nije došao moj čas!“ Nato će njegova mati poslužiteljima: „Što god vam rekne, učinite!“

A bijaše ondje Židovima za čišćenje šest kamenih posuda od po dvije do tri mjere. Kaže Isus poslužiteljima: „Napunite posude vodom!“ I napune ih do vrha. Tada im reče: „Zagrabite sada i nosite ravnatelju stola.“ Oni odnesu. Kad okusi vodu što posta vinom, a nije znao odakle je - znale su slugе koje zagrabiše vodu - ravnatelj stola pozove zaručnika i kaže mu: „Svaki čovjek stavlja na stol najprije dobro vino, a kad se ponapiju, gore. Ti si čuvao dobro vino sve do sada.“

Tako, u Kani Galilejskoj, učini Isus prvo znamenje i objavi svoju slavu te povjerovalaše u njega njegovi učenici. Nakon toga siđe sa svojom majkom, s braćom i sa svojim učenicima u Kafarnaum. Ondje ostadoše nekoliko dana.

Riječ Gospodnja

Prema tradiciji, Evandjelje po Ivanu, oko 100. godine napisao je apostol Ivan, jedan od najbližih Isusovih učenika, učenik kojega je Isus ljubio.

Evandelist Ivan opisuje samo sedam Isusovih čuda, dok ih drugi evanđelisti navode dvadeset i devet. Ivan opisuje samo tri od tih dvadeset i devet i dodaje 'svoja' četiri čuda. Ivan samo jednom koristi riječ „čudo“ koja je kod drugih evanđelista uobičajena, a za isti pojam koristi riječ „znamenje“ (17 puta).

Događaj opisan u današnjem evanđelju donosi samo Ivan. Odvio se tjedan nakon Isusova krštenja na Jordanu. Opisuje se svadba dvoje neimenovanih mladenaca na koju je, čini se, pozvana Isusova majka Marija. Isus i učenici su se tu našli „slučajno“. Poput Izaije iz prvog čitanja, gdje se Božanska stvarnost opisuje proslavom ženidbe, Isus na svadbi, zaokružujući prvi tjedan javnog djelovanja najavljuje da dolazi njegov čas, čas njegove i Očeve proslave. Dolazi vrijeme čudno stvorenoga „dobroga vina“.

Prvim znamenjem, Isus dokazuje autentičnost svoga poslanja. Njegova djela svjedoče za njega. Učinak je vjera njegovih učenika.

Bog u svijetu

Kad god se čita odlomak evanđelja koji govori o svadbi u Kani Galilejskoj, čovjek se osjeća kao da pred njim prolazi niz slika.

Isus je s Majkom i učenicima pozvan na svadbu. Danas ga promatramo kao osobu koja pripada nekoj obitelji, ukorijenjen u ljudsku zajednicu, nosi u sebi sve naše relacije. Iz jedne od tih proizlazi da je danas gost na svadbi. Gost je u događaju kojeg će koristiti kao sliku u navještaju posljednjih stvarnosti. Isus je sudionik tog ceremonijala svadbe, ali i nešto više od toga. To nam pokazuje kratki razgovor s Blaženom Djevicom. On naviješta da još nije došao njegov čas, tj. on nije slučajno ovdje, nego izabire ovaj događaj da bi objavio svoju slavu. Na oko je neprimjetan, ali on je prisutan.

Sve je to vidljivo u pretvaranju vode u vino. Od nevolje koja je snašla domaćine odjednom se došlo do velike radosti zbog dobrog vina. Voda se nalazi u kamenim posudama, a promjena u njima događa se iznutra, po snazi i Riječi. To je najvažnija promjena koja se događa u čovjeku, a posljedica je vjerničkog odnosa s Kristom. Naoko, izvana smo isti ljudi, a iznutra nas Riječ oblikuje i mijenja. Posude su služile za pranje, pa u njima gledamo i simbol ljudske grešnosti, koju Isus liječi i daje joj novu dimenziju. Voda, kao temeljno piće, predstavlja nešto obično, a vino kao plemenito piće predstavlja nešto neobično, izvanredno. Bog je onaj koji iz običnog čini nešto neobično.

Kroz sve ove slike, koje su samo naznačene i dotaknute kao zajednička poruka, pomalja se razmatranje o Božjoj prisutnosti u svijetu. Mi ju čitamo i osjećamo promatrajući znakove vremena i vjernički tumačeći događaje vlastitog života. Nama, kao i učenicima u Kani, potrebno je to svjetlo vjere da bismo mogli spoznati kako i kada Bog djeluje u svijetu i u našem životu. Bez toga svjetla netko tko je bio na toj svadbi mogao je reći kako su se mladenci dobro snašli od nekud nabavivši dobro vino, a Isus prijateljski pomogao odvrćajući pažnju na brzinu izvedenom paradom s vodom i vrčevima.

Da bi se svijet doista razumio, potrebno je uključiti u njegovo promatranje onu našu iskonsku težnju za Bogom, koja je usađena u dubinu svake osobe kao dar. Tu težnju prepoznavamo kao cjeloživotno nastojanje za nečim višim, većim i kvalitetnijim u vlastitom životu.

Tek mali djelić slika, simbola, značenja i poruka današnjeg evanđelja naznačen je u ovom razmišljanju. Tako je i u slavljenju svete mise: uz sav svoj napor, dohvaćamo tek mali dio tog velikog otajstva. Po rasporedbi milosti i to nam je dovoljno ukoliko je taj proces nešto što je stalno i što traje. Smještaj ovog evanđelja na početak ciklusa nedjelja kroz godinu poručuje nam i ovo: iako ćemo ponešto i zaboraviti, posijano sjeme ostat će u nama te će, uz stalnu pažnju, obrađivanje i brigu, rasti. Običnost našega života dobit će neobičnu, božansku dimenziju.

Brodolomci

Naši blagoslovi nisu plod samo naših molitava, nego i molitava drugih ljudi koji mole za nas.

Putnički brod doživi brodolom u oluji i samo dvojica muškaraca bijahu u stanju doplivati do malenog i pustog otoka. Dvojica preživjelih, ne znajući što činiti, usuglasiše se da nemaju drugog izlaza nego moliti se Bogu. Međutim, kako bi otkrili čija je molitva moćnija, dogovoriše se da će podijeliti teritorij između sebe i da će obitavati na suprotnim stranama otoka.

Prva stvar za koju su molili bila je hrana. Slijedećeg jutra, prvi čovjek ugleda voćku prepunu plodova na svojoj stani otoka. Zemlja onog drugog ostala je бесплодна. Nakon tjedan dana, prvi muškarac bijaše osamljen i odluči pomoliti se za ženu. Narednog dana, neki brod doživi brodolom i jedina osoba koja ga je preživjela bila je žena koja dopliva do njegove strane otoka. Na drugu stranu otoka nitko nije doplivao. Ubrzo onaj prvi muškarac stade moliti za kuću, odjeću, za više hrane. Sutradan, poput neke čarolije, sve mu to bi ostvareno. Međutim onaj drugi muškarac i dalje ne posjedovaše ništa. Konačno onaj se prvi pomoli za brod kako bi on i njegova žena mogli napustiti otok. Ujutro on pronađe brod privezan na svojoj strani otoka.

Ukrca se on u brod sa svojom ženom i odluči ostaviti onog drugog muškarca na otoku. Držao ga je nevrijednim Božjih blagoslova, jer ni jedna od njegovih molitava nije bila uslišana.

I kad je brod trebao napustiti otok onaj prvi muškarac začuje gromoglasan glas s neba:

- *Zašto ostavljaš svog sudruga na otoku?*
- *Moji blagoslovi su samo moji, jer ja sam bio onaj koji te je molio za njih, odgovori prvi muškarac, te nastavi: - Njegove molitve nisu dobile odgovora, pa on onda ništa ni ne zaslužuje.*
- *U krivu si, prekori ga glas s neba. - On je molio samo jednu molitvu, koju sam ja uslišao. Da nije bilo te molitve ti ne bio dobio ni jedan od mojih blagoslova.*
- *Reci mi, znatiželjno će čovjek, što je to on molio da bi mu ja za bilo što bio zahvalan?*
- *Molio je da sve tvoje molitve budu uslišane.*

Vjera - uvjet za čudo i plod znamenja

Čitajući evanđelja, osobito sinoptike, nailazimo na veliki broj izvještaja o Isusovim čudesima, odnosno, kako ih Ivan naziva, znamenjima. I kod sinoptika i kod Ivana govor o Isusovim čudesima usko je vezan uz govor o vjeri. Kakav je taj odnos? Kakvo značenje imaju Isusova čudesa i čudesa općenito za našu vjeru?

Vjera te tvoja spasila!

U sinoptičkim evanđeljima četiri osobe dobivaju od Isusa pohvalu izrečenu identičnom rečenicom „Vjera te tvoja spasila“: žena koja je болоvala 12 godina od krvarenja (Mk 9,22; Mk 5,34; Lk 8,48), jerihonski slijepac kojega Marko naziva Bartimej (Mk 10,52; Lk 18,42), žena grešnica u farizejevoj kući (Lk 7,50) i jedan od deseto-rice izliječenih gubavaca (Lk 17,19). Ova rečenica više nego očito pokazuje da Isus spašava na temelju vjere koju ove osobe imaju u njega, odnosno u Boga koji je u njemu prisutan i djelatan. Spasenje ovdje uključuje ne samo tjelesno zdravlje nego cjelokupno čovjekovo blagostanje, zdravlje duše i tijela, kvalitetne odnose i s Bogom i s ljudima i s prirodom i sa samim sobom. Među spašenima nisu samo izliječeni nego i grešnica kojoj su oprošteni grijesi. Isus naime nikada ne liječi samo tijelo nego spašava čitavog čovjeka. Ovakvom spasenju koje mu Bog nudi u Isusu Kristu čovjek se otvara vjerom. O kakvoj se vjeri radi? U svom zavičaju Isus nije mogao učiniti mnogo čudesa zbog njihove nevjere koja se očitovala kao sablazan zbog Isusovog skromnog ljudskog podrijetla: „Nije li ovo drvodjelja, sin Marijin, i brat Jakovljevi, i Josipovi, i Judini, i Šimunovi? I nisu li mu sestre ovdje među nama?“ (Mk 6,3). Vjera koja se traži za spasenje koje nam dolazi po Isusu vezana je uz tajnu njegova identiteta.

Premda je kod sinoptika dominantno shvaćanje vjere kao uvjeta za čudo (usp. također Mk 1,40; 2,1-5), nailazimo i na neka mjesta gdje se vjeru shvaća kao plod čuda. Tako npr. opsjednuti Gerazenac, nakon što ga je Isus oslobodio od legije zloduha, moli Isusa da „bude uza nj“ (Mk 5,18; usp. Lk 8,38), tj. da bude njegov učenik (usp. Mk 3,14). Uporno zazivanje slijepca Bartimeja: „Sine Davidov, smiluj mi se!“ (Mk 10,48), upućuje na zaključak da je ovaj prosjak i prije ozdravljenja vjerovao u Isusa. Međutim nakon ozdravljenja njegova vjera prerasta u učeničko nasljedovanje: „I on odmah progleda i uputi se za njim“ (Mk 10,52). Ova dva primjera kao i Isusovo prekoravanje gradova uz Galilejsko jezero u kojima se dogodilo najviše njegovih čudesa, a oni se nisu obratili (Mt 11,20), uvodi nas u Ivanovo evanđelje gdje će ovakvo gledanje na čudo biti dominantno.

Znamenja i vjera kod Ivana

Za razliku od sinoptika Ivan ne koristi izraz čudo nego znamenje čime sugerira da Isusova čuda u sebi kriju dublje značenje koje valja otkriti. O kakvom je značenju riječ Ivan otkriva nakon pretvaranju vode u vino: „Tako, u Kani Galilejskoj, učini Isus prvo znamenje i objavi svoju slavu te povjerovaše u njega njegovi učenici“ (Iv 2,11). Slava koju Isus očituje svojim prvim znamenjem odnosi se na njegov identitet kao Krista i Sina Božjega koji učenici zahvaljujući znamenju vjerom prepoznaju i prihvaćaju. Vjera je odgovor koji Isus želi

Salvador Dali, *Sakrament posljednje večere*, detalj, <https://www.americamagazine.org>

postići sa svakim svojim znamenjem. Isti cilj ima i Ivanovo evanđelje koje izvještava o Isusovim znamenjima: „Isus je pred svojim učenicima učinio i mnoga druga znamenja koja nisu zapisana u ovoj knjizi. A ova su zapisana da vjerujete: Isus je Krist, Sin Božji, i da vjerujući imate život u imenu njegovu“ (Iv 20,30-31). Iz ova dva vrlo važna teksta očito je da Ivanovo evanđelje gleda na vjeru kao na posljedicu, plod znamenja koje ima objaviteljski karakter kao i Isusova riječ. Znamenja potvrđuju Isusove riječi, a riječi otkrivaju pravo značenje znamenja.

Isusova znamenja međutim nisu prisiljavala na vjeru, nego su stavljala njegove suvremenike pred odluku vjere. Na kraju izvještaja o Isusovom javnom djelovanju Ivan zaključuje: „Iako je Isus pred njima učinio tolika znamenja, oni ne povjerovaše u njega“ (Iv 12,37). S druge strane Isus je vrlo kritičan prema onima koji svoju vjeru temelje isključivo na gledanju njegovih znamenja. Kraljevom službeniku koji traži od njega da mu ozdravi sina Isus prigovara: „Ako ne vidite znamenja i čudesa, ne vjerujete!“ (Iv 4,47-48; usp. Iv 2,23-25).

Čitajući Ivanovo evanđelje primjećujemo također da oni čija vjera nastaje gledanjem znamenja u pravilu ostaju zbunjeni kada čuju Isusove riječi. S takvom vjerom dolazi k Isusu Nikodem i ne uspijeva prihvatiti Isusov govor o tajni rođenja odozgor (Iv 3,1-10). Isti problem ima i mnoštvo koje je vidjelo umnoženje kruhova, ali ga je krivo shvatilo i nisu sposobni prihvatiti Isusove

riječi da je on pravi kruh koji s neba silazi i daje život vječni. S druge strane oni čija je vjera započela prihvaćanjem Isusovih riječi ili svjedočanstva o Isusu sposobni su na pravi način shvatiti Isusova znamenja i u njima naći potvrdu za ono što već vjeruju. Najbolji primjer za to su učenici koji započinju svoj put vjere u Isusa ne gledanjem znamenja, nego slušanjem riječi. Prva dva učenika među kojima je Andrija dolaze Isusu prihvaćajući svjedočanstvo Ivana Krstitelja: „Evo jaganjca Božjega!“ (Iv 1,36). Šimun postaje Isusov učenik zahvaljujući svjedočanstvu svoga brata Andrije: „Našli smo Mesiju!“ (Iv 1,41), Natanael po riječima svoga prijatelja Filipa koji je pak poslušao Isusove riječi: „Pođi za mnom!“ (Iv 1,43). Ovakva vjera učenika koja je započela kao poslušnost riječi bila je sposobna razumjeti znamenje u Kani i našla je u njemu potvrdu da je Isus kojega slijede Mesija i Sin Božji.

Očito je da Ivanovo evanđelje daje prednost slušanju pred gledanjem kad je u pitanju rađanje prave vjere. Tomi koji je inzistirao na gledanju kao uvjetu za vjeru Isus kaže: „Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!“ (Iv 20,29). Autentična vjera temelji se na poslušnom prihvaćanju Isusove riječi, odnosno vjerničkog svjedočanstva o Isusu. Samo onaj tko na ovaj način sluša, sposoban je gledati i na pravi način razumjeti ono što vidi; u stanju je prepoznavati čudesnu Božju djelatnu prisutnost i u najobičnijim stvarima.

Zašto je Isus prvo čudo učinio upravo na svadbi?

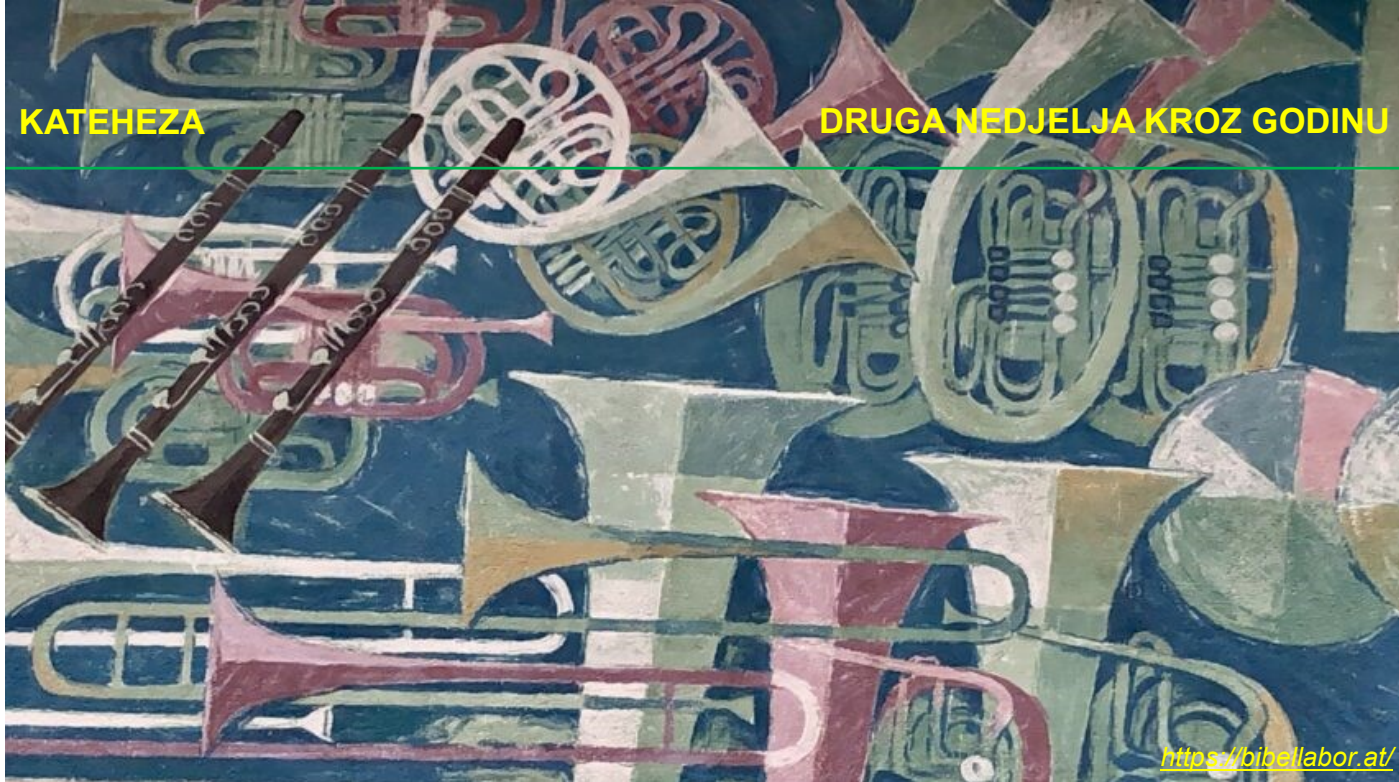
Ivan Evanđelist pripovijeda da, pošto je Isus pozvao i okupio učenike, *“Bijaše svadba u Kani Galilejskoj. Bila ondje Isusova majka”*. Zanimljivo je da se upravo na početku Isusove javne službe, njegova majka prvi put spominje u Ivanovu evanđelju. Na svadbu su pozvani i Isus i njegovi učenici, ali u središtu priče je Isusova majka. U svom evanđelju Ivan nikad ne donosi njezino ime *“Marija”*. Iz Svetog pisma i tradicije znamo da su od Isusove smrti na križu, Marija i Ivan živjeli kao majka i sin. Stoga bi se moglo očekivati da Ivan detaljnije opisuje i govori o Mariji. Budući da se Ivanovo evanđelje smatra interpretativnim kad govori o pojedinostima iz Isusova života, opravdano je pitati se ima li njegovo spominjanje Marije kao *“Isusove majke”* dublje značenje od jednostavne biološke veze.

Podsjetimo se da Proslov Ivanovog evanđelja podsjeća stvaranje: *“U početku bijaše Riječ”* (Iv 1,1). Sveti Ivan upućuje nas na razmišljanje o prvim poglavljima Knjige postanka, kako o opisanoj slavi Božjoj tako i o tmini grijeha. Jedina nada za iskupljenje nakon pada je ispunjenje Božjeg obećanja. On proklinjući Zmiju kaže: *“Neprijateljstvo (bitku) ja zamećem između tebe i žene, između roda tvogeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu”* (Post 3,15). U svom evanđelju, Ivan nam višekratno, na suptilan način, obznanjuje da se napokon pojavila *“žena”* i *“rod njezin”* te da počinje njihova *„bitka“* protiv Zmije. Stoga, ne imenujući Mariju, nego

spominjanjem *“Isusove majke”*, sveti pisac Mariju jasnije povezuje s gore spomenutim Božjim obećanjem iz Knjige postanka.

U zgodi u Kani, Marija pozorno prati sve detalje svadbenog slavlja jer je to možda vjenčanje nekog bliskog rođaka. Ostati bez vina bilo je neugodno i sramotno za ženika. Pitamo se zašto je Marija mislila da u problem treba uvući Isusa. On je bio putujući učitelj (rabin), a ne vinar ravnatelj svadbenog stola. Štošta još možemo pitati o ovoj zgodi. Sve je još tajnovitije kad uvidimo da Isus o toj svadbi nije razmišljao kao o mjestu i prigodi svog prvog javnog *“znamenja”*. I onda, pak, kad mu Marija priđe i veli: *„Vina nemaju“*, čini se da kod Isusa postoji neki otpor: *“Ženo, što ja imam s tobom?”* Ovo pitanje je prijevod hebrejskog idioma koji obično pretpostavlja određenu napetost među sugovornicima koji najčešće imaju različite ili suprotstavljene stavove. Kada se idiom koristi kao odgovor na nečiji zahtjev, inicijator razgovora katkad ustukne pred izraženom voljom drugoga. Marija nije ustuknula. Čini se da je u potpunosti bila uvjeren da je Isus neće odbiti. Isus je, Zapravo, u dvojbi. Ne smatra da treba učiniti čudo, ali niti odbiti Majčinu želju. Isus udovoljava majci.

Zašto je Marija, zaokupljena detaljima svadbe, očekivala da će Isusovo čudo riješiti problem? Možda je sudjelujući u svadbenoj svečanosti postala svjesna da je njegovo poslanje, kao Božjeg Sina i čovjeka, biti zaručnik Božjem narodu. Tijekom židovske povijesti, Božji savez s izabranim narodom često je opisivan slikom braka. U Knjizi postanka, brak Adama i Eve

razbijen je grijehom. Božji savez s izabranim narodom često je raskidan grijehom. Židovski narod, opisan slikom zaručnice, nevjerom je odbacivao svog „Zaručnika“. Proroci su najavlivali obnovu tog narušenog braka. Marija je znala da je Isus rođen da popravi taj narušeni savez; On je Zaručnik koji će pročistiti Zaručnicu.

Marija, nova Eva, potaknula je sina da ispuni svoj poziv u ovom značenju bogatom svadbenom okruženju. Time je poništila ono što je Eva učinila kad je svog muža navela na grijeh. Ovo je prvi Marijin javni zagovornički čin u ime Božjeg naroda, djelo koje nastavlja činiti za svoju djecu u Crkvi. Isus čini čudo pretvarajući vodu u *najbolje vino*. Da bi to bilo moguće, poslužitelji su morali poslušati Marijine riječi: *„Što god vam rekne, učinite!“*

Te riječi su posljednje Marijine riječi u Ivanovu evanđelju. One i dalje odzvanjaju kroz stoljeća u svima nama kad otkrijemo da u našem životu *„nema vina“* - da živimo na vodi grijeha, besmisla i straha. Zaručnik je došao sve to promijeniti. Zadatak nam je jednostavan, samo trebamo činiti sve *„Što god nam rekne, učinite!“*

Ovo je ispunjenje jednog od starozavjetnih proročanstava kojim nam Bog izričito obećava da će biti Zaručnik svome narodu: „Kao što se mladić ženi djevicom, tvoj će se graditelj tobom oženiti; i kao što se ženik raduje nevjesti, tvoj će se Bog tebi radovati“ (Iz 62,5). Marija je Cijeli

život slušala ta obećanja. Je li onda čudno što je na svadbi u Kani bila puna iščekivanja onoga što bi njezin Sin mogao učiniti za svoj narod?

Sveti Ivan nam u evanđelju govori da je Isus, pretvarajući vodu u vino, „objavio svoju slavu te povjerovaše u njega njegovi učenici“. U tom smislu, u ovonedjeljnoj Službi riječi, psalmist pjeva riječima koje koristimo dok razmišljamo i zahvaljujemo ne samo za ovaj povijesni događaj nego i za činjenicu da se u našim novim životima u Kristu nastavlja otkrivati slava Gospodnja. Voda našeg života pretvara se u vino milosti i mira i neizrecive radosti. U znak zahvalnosti za ovo čudo, trebamo biti odvažni činiti ono na što psalmist poziva: *„Kazujte poganima njegovu slavu, svim narodima čudesa njegova“* (Ps 96,1-3).

Što u našem svagdanjem životu znači da se voda našeg života pretvara u vino? Sveti Pavao u ovonedjeljnom čitanju iz Prve poslanice sv. Pavla Korinćanima daje nam početak odgovora. Veli da, kao plod krštenja i vjere u Isusa, Duh Sveti na nas izlijeva darove koji ljudima daju udio u božanskom životu. Pavao kaže: *„Različiti su dari, a isti Duh... dijeleći svakomu napose kako hoće“* (1Kor 12,4.11). Taj Božanski život u nama je ono što je izgubljeno grijehom Adama i Eve. Zaručnik ga je, počevši od svadbe u Kani, došao obnoviti.

Prema <https://catholicexchange.com> priredio V.B.

Karizma

Pojam karizma, kao milosni Božji dar, nalazi se u nekoliko poslanica sv. Pavla i u Prvoj Petrovoj. Karizme su brojne jer očituju različite Božje milosti (1 Pt 4,10).

Karizmatik ispovijeda vjeru kako je donosi Biblija i Katekizam Katoličke Crkve. Treba se čuvati razvodnjavanja katoličkoga nauka

Izvor i podjela karizmi

Općenito govoreći, izvor svih karizmi jest u Presvetom Trojstvu. Pavao najčešće tvrdi da je Duh Sveti izvor i djelitelj karizmi. To kaže sedam puta u 1 Kor 12,4-11. Ipak, i Pavao i Petar navode da neke karizme imaju svoj izvor u Ocu, a neke u Sinu. Ovi tekstovi kažu da karizme proizlaze od Oca: Rim 12,3; 1 Kor 12,28; 2 Tim 1,6; 1 Pt 4,10. Poslanica Efežanima 4,7 navodi nekoliko karizmi koje dijeli Krist (Sin). Naravno, ispravno je reći da karizme imaju svoj izvor u trojedinom Bogu, kako je teologija i na Zapadu i na Istoku od početka potvrđivala. S obzirom na ovaj trostruki izvor karizmi, možemo razlikovati tri kategorije karizmi:

- a) poticajne (motivacijske) - koje daruje Otac,
- b) karizme službi - koje daruje Sin i
- c) karizme snage - koje daruje Duh.

Darovi Oca jesu karizme (7) poticaja, motivacije. Pavao kaže: *Dare pak imamo različite po milosti koja nam je dana: je li to prorokovanje - neka je primjereno vjeri; je li služenje - neka je u služenju; je li*

poučavanje - u poučavanju; je li hrabrenje - u hrabrenju; tko dijeli, neka je darežljiv; tko je predstojnik - revan; tko iskazuje milosrđe - radostan (Rim 13,6-8). Ove karizme uglavnom primaju pastiri Crkve. Biskupi i svećenici dobivaju darove: prorokovanje (naviještanje Riječi), poučavanje (kateheza), hrabrenje (propovijedanje) i vođenje zajednice. Njihovi suradnici đakoni dobivaju darove: služenje (u liturgiji, u zajednici), darežljivo dijeljenje dobara (caritas), radosno iskazivanje milosrđa (bolesnicima, zatvorenici). Ove karizme su temeljni poticaji ili nutarnja nagnuća koja Otac nebeski stavlja u nas kao sjemenke. Njih moramo prepoznati, njegovati i razvijati kroz rad i molitvu. U svome životu uglavnom uspijemo potpuno razviti jednu motivacijsku karizmu, a ostale samo djelomično.

Darovi Sina jesu karizme upravljanja i služenja u zajednici. Ove darove primaju članovi sv. reda polaganjem ruku (zaređenjem), kako kaže Pavao Timoteju: *Ne zanemari milosnoga dara koji je u tebi, koji ti je dan po proroštvu zajedno s polaganjem ruku starješinstva* (1 Tim 4,14). Darovi služenja (diakonia) spominju se u Ef 4,11: On (Krist) i „dade” jedne za apostole,

<https://www.zupa-pbdm-cucerje.hr>

druge za proroke, jedne opet za evanđeliste, a druge za pastire i učitelje. Pavao također spominje apostole, proroke i učitelje i u 1 Kor 12,28. Ovih pet karizmi jesu temeljni darovi za Crkvu. Oni osiguravaju da drugi darovi, karizme Oca i karizme Duha, budu potvrđeni i prihvaćeni od crkvenih poglavara i da tako zažive u Crkvi. Ovi darovi se nazivaju i hijerarhijski za razliku od karizmatičkih (usp. Lumen Gentium 4).

Darovi Duha jesu karizme očitovanja ili djelovanja, karizme sile i snage. To su, dakle, izvanredni darovi - karizme u užem smislu riječi - koje primaju pojedinci radi izgradnje Crkve. Ima ih devet. Možemo ih svrstati u tri skupine:

- a) govorni darovi: dar jezika, dar proroštva i dar tumačenja jezika;
- b) darovi otkrivenja: dar znanja, dar razlikovanja duhova i riječ mudrosti; te
- c) darovi snage: dar vjere, darovi ozdravljanja i moć čudesa (usp. 1Kor 12,8-11).

Dakle, na nama je pojedincima da karizme poticanja (Očeve darove) sami razvijamo i usavršavamo radom i molitvom. Zadaća je i odgovornost vodstva Crkve da prihvati i potvrdi karizme služenja (Kristove darove) kako bi Crkva mogla funkcionirati. Duh Sveti daje kome hoće i kada hoće izvanredne karizme sile i snage (darove Duha) radi izgradnje i pomlađivanja Crkve.

Kriteriji za razlučivanje karizmatičkih darova

Crkveno Učiteljstvo ustanovilo je nekoliko kriterija za razlučivanje vjerodostojnosti crkvene naravi karizmatičkih darova (usp. *luvenescit Ecclesia*,18). Iako se ova tema tiče prvenstveno pastira Crkve, ipak je korisno da i ostali vjernici budu informirani o tome. Evo tih kriterija:

* **Prvenstvo poziva na svetost svih kršćana.** Svaka autentična karizma potiče vjernike na izgradnju osobne svetosti u Crkvi, nahod prema savršenstvu u ljubavi. Glavni Isusov poziv svima nama jest da budemo sveti, milosrdni i savršeni poput našega nebeskog Oca.

* **Zauzimanje za širenje evanđelja.** Duh Sveti daje karizme pojedincima radi izgradnje i povećanja Crkve, Kristova Tijela. Stoga karizme u sebi sadrže impulse za evangelizaciju. Zadaća je karizmatika da se aktivno uključe u apostolat Crkve, da gaje u sebi misionarski žar širenja evanđelja.

* **Ispovijedanje katoličke vjere.** Prave karizme nam pomažu da rastemo u katoličkoj vjeri. Karizmatik prihvaća objavljene istine o Kristu, Crkvi i svijetu onako kako ih tumači i izlaže Učiteljstvo Crkve. Drugim riječima, karizmatik ispovijeda vjeru kako je donosi Biblija i Katekizam Katoličke Crkve. Treba se čuvati razvodnjavanja katoličkoga nauka.

* Svjedočanstvo pravoga zajedništva u čitavoj Crkvi. Karizmatici njeguju sinovski odnos prema Papi, kao vrhovnom poglavaru i vidljivom temelju zajedništva univerzalne Crkve, te prema mjesnom biskupu, kao vidljivom principu jedinstva mjesne Crkve. To znači da će odano slijediti katoličko učenje o vjeri i moralu. Isto tako, spremno će se odazivati na poziv pastira Crkve da sudjeluju u pastoralu Crkve, na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

* Prepoznavanje i vrednovanje uzajamne komplementarnosti drugih karizmatičkih elemenata Crkve. Svi darovi Duha dobivaju se radi izgradnje Crkve, stoga je prirodno da među vjernicima obdarenim karizmatičkim i hijerarhijskim darovima bude sklad i suradnja. Prave karizme ne zasjenjuju druge darove ili druge duhovnosti da bi sebe istaknule. Svi smo pozvani da, u poniznosti i ljubavi, prepoznamo i pravilno vrednujemo sve darove u Crkvi.

* Prihvatanje vremena kušnje u razlučivanju karizmi. Budući da karizmatički darovi ponekad sadrže neke elemente istinske izvornosti i posebne poticaje za duhovni život Crkve, onda oni mogu izgledati čudni i neugodni pojedinim vjernicima. Stoga je jedan od kriterija autentičnosti karizme poniznost u suočavanju s protivštinama. Karizme uključuju u sebe novost i trpljenje. Cijela

povijest Crkve pokazuje da karizma i križ idu zajedno. Svaki svetac i karizmatik mora proći kroz školu kušnje. Kušnje i krize su zapravo prigoda za rast u poniznosti i strpljivosti, poslušnosti i ljubavi. Pravi karizmatik nikada neće razbijati crkveno zajedništvo i jedinstvo, bez obzira koliko nerazumijevanja našao kod svoje braće i sestara u vjeri.

* Prisutnost duhovnih plodova kao što su velikodušnost, radost, mir i određena ljudska zrelost jesu također znak valjanosti karizmi. Karizmatik osjeća veliku želju da temeljitije živi svoj kršćanski poziv: da intenzivnije sluša i razmatra Riječ Božju, da ustrajnije moli, da aktivnije sudjeluje u liturgiji i sakramentima, da se ozbiljnije priprema za kršćanski brak ili da radosno prihvati svećenički ili redovnički poziv.

* Socijalna dimenzija evangelizacije. Karizme potiču i na djela ljubavi prema bližnjemu. Karizmatici su svjesni da su pozvani evangelizirati svijet, ali se neće navezivati na svjetovne (lažne) vrednote (užitak, novac, vlast). U izgradnji civilizacije ljubavi koristit će se i uputama socijalnoga nauka Crkve. Danas je jako važno boriti se protiv ideologija koje urušavaju temelje društva i Crkve.

Mali vjeronaučni leksikon

Poslanica

Poslanica ili epistola, latinski *epistola* ili *epistula*; grč. ἐπιστολή: *poruka, pismo*.

1. U Novom zavjetu, pisma koja su pojedini apostoli (Pavao, Petar, Jakov, Ivan, Juda) uputili pojedinim kršćanskim zajednicama, pojedincima ili cijeloj Crkvi. Tvore više od dvije trećine novozavjetnih spisa. Počinju navodom pošiljatelja i naslovnika te dobrim željama. Završavaju pozdravom i blagoslovom.

Razlikujemo:

Katoličke poslanice (Jakovljeva, 1. i 2. Petrova poslanica, 1., 2. i 3. Ivanova poslanica, Judina poslanica) koje u naslovu nemaju ime zajednice kojoj su upućene. Potkraj drugog stoljeća dobile su naziv katoličke u smislu općenitosti jer su namijenjene svim crkvenim zajednicama svoga doba.

Pavlove poslanice su novozavjetni spisi koje je apostol Pavao pisao kršćanskim zajednicama. Ima ih četrnaest. U njima je Pavao postavio temelje kršćanske teologije i dao smjernice za kršćanski život i bogoštovlje.

Pastoralne poslanice su tri Pavlove poslanice upućene njegovim suradnicima (1. i 2. poslanica Timoteju i Poslanica Titu) kako bi im pomogle u rješavanju novonastalih problema uEfezu i na Kreti.

2. U patrističko doba, z pastoralnih pobuda nastale su poslanice Klementa, Ireneja, Polikarpa i drugih patrističkih pisaca; poslanica je (uz dijalog i govor) najčešći oblik starokršćanske apologetske književnosti.

4. U Katoličkoj crkvi, papinski ili biskupski pismeni akt upućen kleru i vjernicima prigodom blagdana, obljetnica ili drugim povodima.

5. Dio mise; tekst koji se čita prije evanđelja.

Obraćenje sv. Pavla

25. siječnja

Stephen B. Whatley, Obraćenje svetoga Pavla, detalj, <https://www.flickr.com/>

Najznačajnije obraćenje u povijesti Crkve upravo je obraćenje svetog Pavla apostola. On je od progonitelja Kristovih sljedbenika postao najvatreniji propovjednik Evandjelja širom svijeta.

Pavao se rodio u Tarzu u Ciliciji između 5. i 10. godine. Potječe iz maloazijske židovske obitelji s pravom rimskog građanina pa je uz hebrejsko ime Šaul imao i rimsko Paulus. Helenističko obrazovanje i rabinsko zvanje stekao je u Jeruzalemu, a prema tradiciji židovske dijaspe izučio je i zanat. Kao pripadnik farizejske sljedbe progonio je prve kršćane. Nakon obraćenja, oko godine 34, pridružio se apostolima.

Događaj pred Damaskom na neki se način provlači kroz cijelu povijest jer svaki čovjek proživljava svoj Damask, obraćenje i put do Boga. Nekadašnjeg Savla, pismoznanca, revnitelja židovskoga zakona, Krist je pred Damaskom oborio ne samo s konja, nego i s njegovih svjetonazora i stremljenja. Preobrazio ga je od promatrača do čijih su nogu razjareni Židovi odlagali odjeću kad su kamenovali Stjepana Prvomučenika, u zauzetog radnika Kraljevstva nebeskoga. Krist je Savla toliko preobrazio u Pavla da su ga prozvali Apostolom naroda. Neki mu pripisuju i osnutak Crkve na dugim, napornim, ali iznad svega blagoslovljenim misijskim

putovanjima kojima je htio doprijeti na kraj svijeta. Toliko je bilo Pavlovo nastojanje oko naviještanja Kristove riječi, da je sve smatrao 'lošijim' samo da zadobije Krista. Ništa mu nisu mogli ni zmiya, ni olujno more, ni oni što su ga htjeli proglasiti bogom. Za svakoga je našao načina kako da ga pridobije za Krista. U štovanju Nepoznatog Boga u Ateni, on prepoznaje čovjekovu neprestanu želju i čežnju za Bogom, Jednim i Jedinim.

Pavao je za svoje obraćenje bio pripremljen proučavanjem Staroga zavjeta, koji je narod pripravljaio za dolazak Mesije. Postavljalo se samo pitanje je li taj Mesija Isus iz Nazareta ili nije? Pavao se u to uvjerio u susretu pred Damaskom, koji je za njega bio velika milost, preokret, ali za svoje apostolsko poslanje on se još morao spremati. Nije sve bilo završeno u času obraćenja. U Pavlom životu to je ipak bio izvanredan trenutak, presudan za njegovu budućnost, ali i za povijest kršćanstva, u kojoj je on po milosti Isusa Krista svakako jedan od najzaslužnijih pojedinaca. On je Isusovo ime pronio cijelim svijetom i cijeli svijet ispunio Evandjeljem.

<http://zupajastrebarsko.hr>

Koliko košta čudo?

Istinita priča o osmogodišnjoj djevojčici koja je znala da ljubav može biti čudesna.

Jedne večeri otac je rekao uplakanoj majci:

- Ne možemo ovako dalje, draga. Mislim da smo došli do kraja. Našega sina može spasiti samo čudo.

Djevojčica je sve slušala pritajena u uglu sobe. Otrčala je u svoju sobu, razbila kasicu i tiho otrčala do obližnje ljekarne. Strpljivo je čekala, a kad je došla na red, propela se na prste te pred ljekarnika sasula svoj sitniš.

- Što ti treba, dušo?

- To je za moga brata, gospodine, jako je bolestan. Došla sam kupiti čudo.

- Nisam te najbolje razumio, reče gospodin.

- Zove se Andrija. Ima nešto što mu raste na glavi, tata kaže da je gotovo, da ga samo čudo može spasiti. Ja jako volim svoga brata, zato sam donijela sav novac koji imam da kupim čudo.

Gospodin se tužno nasmiješio i odgovorio:

- Ali mi ne prodajemo čuda.

Djevojčica je odgovorila:

- Ako nema dovoljno novaca, mogu još potražiti. Koliko košta jedno čudo?

U ljekarni se zatekao visok i naočit čovjek ozbiljna lica koji je sa zanimanjem pratio razgovor. Dok je ljekarnik nemoćno širio ruke, djevojčica je skupljala svoje novčiće. Visoki čovjek joj priđe i upita:

- Zašto plačeš, mala? Što se dogodilo?

- Gospodin ljekarnik mi ne želi prodati čudo i neće mi reći koliko ono košta. To je za moga brata Andriju, koji je jako bolestan. Mama kaže da mora na operaciju, a tata da to ne možemo platiti i da Andriju može samo čudo spasiti. Zato sam donijela sve što sam imala.

- Koliko imaš?, upitao je gospodin.

- Dolar i jedanaest centi... Ali znate, doda tiho, mogu potražiti još novaca...

Čovjek se nasmiješi.

- Mislim da neće trebati. Čudo za tvoga brata košta upravo dolar i jedanaest centi!"

Jednom je rukom pokupio sitniš, a drugom nježno uzeo djevojčicu za ruku.

- Povedi me svojoj kući, reče, želio bih vidjeti tvog brata i razgovarati s tatom i mamom. Možda uspijemo pronaći čudo koje im treba.

Ugledan visoki gospodin i djevojčica iziđoše iz ljekarne držeći se za ruke. Taj čovjek je bio profesor Carlton Armstrong, jedan od najpoznatijih svjetskih neurokirurga. Operirao je malog Andriju, koji se za nekoliko tjedana potpuno oporavio.

- Ova je operacija pravo čudo, rekla je mama. - Pitam se samo koliko je koštala... Djevojčica se nasmiješila ne rekavši ništa, znala je da je čudo koštalo dolar i jedanaest centi. Naravno, ljubav i vjera Andrijine sestrice uračunati su u cijenu.

NAŠI POKOJNI

MATO ADAMČEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Županja, 19. siječnja 1992.

MARKO BAKARIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novo Selo, 19. siječnja 1992.

MATO JOSIPOVIĆ,

PU osječko - baranjska, 19. siječnja 1995.

IVICA DRMIĆ,

(SJP), PU zagrebačka, Maslenica, 22. siječnja 1993.

ZLATKO ORKIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Divoselo, Gospić, 24. siječnja 1993.

POČIVALI U MIRU!